

LLIBRES REBUTS

AGOST, Rosa. *Traducción y doblaje: palabras, voces e imágenes*. Barcelona: Ariel, 1999.

Volum molt útil per a tothom que vulgui entendre les fases que ha de recórrer el text original d'un guió cinematogràfic fins que es converteix en les paraules que sentim pronunciades pels actors quan veiem una pel·lícula o una sèrie doblada. Aquest llibre també és especialment indicat com a text base per a tot aquell que vulgui investigar en matèria de traducció per la pantalla, sobretot per la bibliografia classificada per temes que ofereix al final.

ASHCROFT, B.; GRIFFITS, G.; TIFFIN, H. *Key Concept in Post-Colonial Studies*. Londres i Nova York: Routledge, 1998.

Els estudis postcolonials repercuteixen en diversos camps: la política, l'etnologia, la colonització, la història i la llengua. Aquest volum vol introduir-nos en la comprensió de conceptes com ara l'imperialisme, la diàspora, l'orientalisme i la transculturació, i inclou una bibliografia de les publicacions bàsiques en l'àmbit dels estudis postcolonials.

BALAGUER, Enric. *Ressonàncies orientals. Budisme, taoisme i literatura*. València: Edicions 3 i 4, 1999, 225 p.

Ressonàncies orientals és una incursió en el món de les filosofies orientals i la seva presència en la literatura catalana. Aquest llibre fa un repàs del llegat del budisme en els seus elements més essencials i n'indaga els signes més decisius en les obres de Joan Brossa, Antoni Tàpies, Pere Gimferrer i en les traduccions de Marià Manent, alhora que ressegueix el camí de la recepció del haikú i de la tanka en les nostres lletres.

BENGUEREL, Xavier; OLIVER, Joan. *Epistolari*. Edició de Lluís Busquets i Grabulosa. Barcelona: Proa, 1999, 683 p.

La correspondència entre Xavier Benguerel (1905-1989) i Joan Oliver (1889-1986) constitueix un document valuósíssim —amè i ben escrit, a més— sobre la trajectòria vital i professional dels dos escriptors-traductors, els vaivens de la seva amistat profunda, la dispersió de l'exili, l'accidentada represa cultural sota el franquisme, els quefers de tot un ventall de personatges cabdals de les lletres catalanes... i la creació i la traducció literàries:

resulten impagables les nombroses cartes en què conversen sobre algun aspecte, ínfim o capital, de les seves versions.

BOASE-BEIER, J.; HOLMAN, M. (eds.). *The Practices of Literary Translation*. Manchester: St. Jerome, 1999.

Aquest volum recull assajos dedicats a un dels temes centrals de la teoria de la traducció: l'equilibri entre la llibertat de què ha de gaudir el traductor per a recrear i els límits que estableix l'obra original. Els textos, escrits en llengües diferents, coincideixen en la idea que el traductor no tan sols es veu limitat per l'existència d'un original sinó també per les possibilitats que li ofereix la llengua a la qual tradueix; la creativitat és l'única eina de què disposa per a salvar els esculls.

CABRÉ, Maria Teresa. *Terminology. Theory, Methods and Applications*. Amsterdam i Filadèlfia: John Benjamins, 1999, 248 p.

Traducció anglesa —editada per Juan C. Sager— del llibre que publicà originàriament en català l'editorial Empúries. Ofereix una visió general del camp de la terminologia i fa èmfasi especial en la normalització. Guia pràctica que explica els procediments i l'actuació dels terminòlegs que treballen en grans organitzacions.

CARBONELL I CORTÉS, O. *Traducción y Cultura. De la ideología al texto*. Salamanca: Ediciones Colegio de España, 1999.

Aquest llibre és el tercer volum de la sèrie «Biblioteca de Traducción», que, segons l'editor, pretén respondre a les demandes cada cop més urgents dels estudiosos de «l'apassionant activitat de traduir». La primera part presenta una introducció a la traductologia i, la segona, enfoca el binomi traducció/cultura des de diferents punts de vista: lingüístic, antropològic, semiòtic i ideològic. Finalment, se centra en la traducció com a activitat ideològica amb matisos de subversió.

DELISLE, Jean; HANNELORE, Lee-Jahnke; CORMIER, Monique C. (eds.). *Terminologie de la traduction/Translation Terminology/Terminología de la traducción/Terminologie der Übersetzung*. Amsterdam-Filadèlfia: John Benjamins, 1999, 433 p.

Col·lecció teminològica —en quatre idiomes— que recull uns 200 conceptes bàsics del vocabulari propi dels estudis de traducció. Els termes descriuen actes del llenguatge específics, els aspectes cognitius necessaris per al procés de traducció i els resultats d'aquestes operacions. Les definicions hi són presentades de manera pedagògica, amb notes i exemples. Per a facilitar al lector la comprensió dels diversos conceptes en cada llengua, s'hi inclouen dotze taules, a més d'una bibliografia completa al final de cada secció.

HERMANS, Theo. *Translation in Systems. Descriptive and System-oriented Approaches Explained*. Manchester: St. Jerome.

La noció de sistemes ha revolucionat els estudis sobre la traducció des dels anys setanta. Hi va tenir un paper clau el fet d'adonar-se que calia allunyar-se de l'angle prescriptiu. D'aquesta manera es va deixar de banda la discussió sobre com caldria que fossin les

traduccions. La innovació va partir de situar la traducció en àmbits culturals concrets. Aquest volum s'endinsa en l'anàlisi de les raons que van conduir cap a aquest canvi d'enfocament i en els treballs sobre les normes que regeixen les traduccions, el concepte d'equivalència i els sistemes socials i els polisistemes.

KATAN, D. *Translating Cultures. An Introduction for Translators, Interpreters and Mediators*. Manchester: St. Jerome, 1999.

En els estudis traductològics més recents sovint apareixen referències als conceptes de «traducció intercultural» o de «competència cultural». Aquest llibre proposa un model per a la didàctica d'aquesta matèria en la formació de traductors i intèrprets, així com d'altres mitjancers interculturals. Se centra en el paper que té el rerefons cultural en la creació, la percepció i la traducció de la realitat i insisteix en la necessitat que el traductor s'autodefineixi com a mitjancer entre cultures més que no pas entre llengües.

KESS, J.F. *Psycholinguistics. Psychology, Linguistics and the Study of Natural Language*. Amsterdam: John Benjamins, 1999².

L'editorial John Benjamins ha decidit reeditar aquest llibre de l'any 1992, que és una de les introduccions a la psicolingüística més afortunades que s'hagin fet mai, per tal com presenta una visió integral d'aquest camp científic tan intrínsecament interdisciplinari i dels seus objectes d'investigació (aprenentatge, comprensió, producció lingüística i memòria), i, d'aquesta manera, omple el buit existent entre la formació de lingüistes i la de psicòlegs.

LAMB, Sydney M. *Pathways of the Brain. The Neurocognitive Basis of Language*. Amsterdam i Filadèlfia: John Benjamins, 1999, 418 p.

Aquest llibre desenvolupa una sèrie d'hipòtesis sobre l'estructura i les operacions del sistema lingüístic de la ment que demostren que el coneixement conceptual i lingüístic es pot representar en connexió amb una enorme xarxa de milions de llocs actius en paral·lel. És aconsellable per als interessats en el procés cognitiu de la traducció.

LINDE, Z. DE; KAY, N. *The Semiotics of Subtitling*. Manchester: St. Jerome, 1999.

La subtitulació no tan sols consisteix a traduir el diàleg de pel·lícules per a espectadors desconexors de la llengua (subtitulació interlingual) sinó també a transcriure els segments parlats de programes de televisió per a persones amb discapacitat auditiva, modalitats que han estat tradicionalment comparades amb la tasca del traductor. Els autors argumenten en aquest llibre que una bona subtitulació depèn de la relació semiòtica entre text i imatge.

MASON, Ian. *Dialogue Interpreting*. Número especial de la revista *The Translator*, volum 5/2. Manchester: St. Jerome, 1999.

Aquest volum tracta de les diverses modalitats de la interpretació a l'anglès. Els articles analitzen el paper de l'intèrpret com a mediador en la comunicació i immers en el conflicte dels rols discursius i de les lleialtats envers el grup, el qual al mateix temps ha de cenyir-se a unes restriccions pragmàtiques i semiòtiques.

NIEDEREHE, Hans-Josef. *Bibliografía cronológica de la lingüística, la gramática y la lexicografía del español (BICRES II). Desde el año 1601 hasta el año 1700*. Amsterdam i Filadèlfia: John Benjamins, 1999, 472 p.

Igual que BICRES I —des de l'origen fins al 1600—, del qual és la continuació, ofereix la informació bibliogràfica existent, incloent-hi les publicacions més recents, de totes les gramàtiques, diccionaris, estudis i històries de la llengua castellana.

PARÉS I PUNTAS, Anna. *Tots els refranys catalans*. Barcelona: Edicions 62, 1999, 633 p.

Els refranys s'organitzen en tretze capítols, de gruix ben diferent: el temps meteorològic, el calendari, la dona i l'home, l'amor i l'amistat, les relacions familiars i la llar, la vida, la mort i la salut, els aliments, els oficis, els sentiments i les creences, el diner i el joc, els animals, la geografia i referències diverses. Quan l'autora considera que cal aclarir-ne el significat, els comenta. L'obra es tanca amb un extens índex de paraules clau, a fi de localitzar fàcilment un refrany.

SALKOFF, Morris. *A French-English Grammar. A Contrastive Grammar on Translational Principles*. Amsterdam i Filadèlfia: John Benjamins, 1999, 342 p.

Gramàtica contrastiva en què es comparen les estructures del francès amb les corresponents de l'anglès. Presenta un conjunt de regles que ofereixen els equivalents anglesos de les principals estructures gramaticals franceses: les oracions de predicat verbal, les de predicat nominal i els modificadors. Deixant de banda el possible interès lingüístic d'aquesta gramàtica, té dues aplicacions importants: dóna una base sòlida en què fonamentar l'ensenyament de les tècniques de traducció i, alhora, és una eina indispensable per a qualsevol programa de traducció mecànica, per tal com conté regles formals per a traduir les estructures sintàctiques de la llengua de partida a les de la llengua d'arribada.

Terminología y modelos culturales. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, 1999.

Aquesta compilació d'articles i de resums de llibres consta de vint-i-tres apartats que inclouen des de la teoria de la traducció fins a la traducció i l'ensenyament de llengües passant per la traducció literària, audiovisual, la interpretació simultània i de conferència, la traducció automàtica i la formació de traductors i intèrprets. Representa una rica font bibliogràfica per als investigadors en qualsevol d'aquests camps.

TOMASZCZYK, Jerzy (ed.). *Aspects of Legal Language and Legal Translation*. Łódź: Łódź University Press, 1999.

Recull d'articles sobre l'ensenyament de la traducció jurídica i el llenguatge jurídic. Aquest volum està dividit en tres àrees temàtiques: la caracterització del llenguatge jurídic, l'ensenyament de la traducció jurídica i del llenguatge jurídic i en aspectes relacionats amb el discurs jurídic. Els articles són escrits per professionals de l'ensenyament de la traducció jurídica i del llenguatge jurídic que treballen en diversos països europeus, i, en conseqüència, resulta interessant aquest vessant més multicultural del volum.

WILSS, Wolfram. *Translating and Interpreting in the 20th Century*. Amsterdam: John Benjamins, 1999.

Aquest important traductòleg alemany presenta en aquest llibre una recopilació històrica dels fenòmens de la traducció i de la interpretació durant el nostre segle, basada en la recerca que ha dut a terme en diversos arxius alemanys, austríacs i suïssos, així com en entrevistes a nombrosos experts en llengües aplicades i, també, en la seva pròpia experiència com a professor i estudiós de la traducció. El llibre està estructurat en una divisió segons els períodes següents: 1900-1919, en què el francès és la llengua franca, 1920-1945, en què hi ha l'embranchida de l'anglès, i 1945-1990, període caracteritzat per la supremacia de l'anglès, però en què apareix una tendència al multilingüisme que condueix a l'actual *translation history*.